

โรงพยาบาลมหาวชิราลงกูบะเยา

ผลการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

**Q19 (งานปฐมนิเทศและสร้างเสริมสุขภาพ)
ผลการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569**

แสดงผลการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก หรือหน่วยงานของรัฐอื่นๆ ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การร่วมวางแผน การร่วมตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติตามแผน การร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ หรือการร่วมติดตามประเมินผลในกระบวนการใดกระบวนการหนึ่ง ที่มีรายละเอียดอย่างน้อยประกอบด้วย

(1) ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม

การจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับชุมชน งานปฐมนิเทศและสร้างเสริมสุขภาพ มีการดำเนินการตามแผนการพัฒนา ด้านการทำงานกับชุมชน โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่เป็นไปตามลำดับความสำคัญของปัญหาจากการค้นหาปัญหาสุขภาพร่วมกับชุมชนและภาคีเครือข่าย รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง ให้มีการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพได้อย่างครอบคลุมกับประชากรในพื้นที่ โดยส่งเสริมการพัฒนาพฤติกรรมและทักษะสุขภาพของชุมชน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การร่วมวางแผน การร่วมตัดสินใจ และการร่วมปฏิบัติตามแผน โดยมุ่งเน้นให้ชุมชนเกิดความตระหนัก มีการเรียนรู้ในการดูแลสุขภาพได้อย่างยั่งยืน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กำหนดชุมชนที่อยู่ในพื้นที่มหาวิทยาลัยพะเยา อำเภอเมืองพะเยา คือ นักเรียน นิสิต บุคลากร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่มหาวิทยาลัยพะเยา และประชาชนที่มีสิทธิบัตรประกันสุขภาพของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยพะเยา รวมถึงกลุ่มเฉพาะ (ผู้ที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยพะเยาที่เป็นต่างชาติและแรงงานต่างด้าว)

2. เก็บข้อมูลสุขภาพของชุมชนโดยการตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้นในกลุ่มเป้าหมาย ทำให้ได้ข้อมูลสุขภาพ สร้างระบบเฝ้าระวังสุขภาพเชิงรุก เช่น ข้อมูลสุขภาพทั่วไป ข้อมูลดัชนีมวลกาย และข้อมูลการเจ็บป่วย เป็นต้น สร้างระบบเฝ้าระวังสุขภาพเชิงรุก ลดปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพในบริบทมหาวิทยาลัย เช่น ความเครียดจากการเรียน

3. ประเมินความต้องการและศักยภาพชุมชนด้วยการทำประชาคมเพื่อค้นหาปัญหา และความต้องการในการจัดการสุขภาพ ปีละ 1 ครั้ง โดยมีการประสานงานกับภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยพะเยา โดยการสร้างเครือข่ายระบบให้คำปรึกษาในกลุ่มผู้ดูแลนิสิตที่ประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่กิจการนิสิต และนักจิตวิทยาในระดับมหาวิทยาลัยในพื้นที่ รวมถึงแกนนำนิสิตในแผนงานเพื่อนช่วยเพื่อน จัดอบรมนิสิตอาสาให้เป็นผู้คัดกรองสัญญาณเตือนภาวะซึมเศร้าเบื้องต้นด้านสุขภาพจิต และความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มอนามัยเจริญพันธุ์ ที่สามารถคัดกรองนิสิตกลุ่มเสี่ยงและเข้าสู่กระบวนการรักษาได้ทันเวลาที่ ในการสร้างความตระหนักให้กับประชากรในพื้นที่มหาวิทยาลัยในการดูแลสุขภาพที่ได้อย่างยั่งยืน ตามนโยบาย Well Being

4. ระบุเป้าหมายและบริการสุขภาพที่จำเป็น จากการมีส่วนร่วมของ "สภานักเรียน" หรือ "องค์กรนิสิต" ในการเป็นแกนนำขับเคลื่อนนโยบายสุขภาพ การฝึกทักษะการปฏิเสธ ต่อพฤติกรรมเสี่ยง เช่น สารเสพติด การพนันออนไลน์ ความเสี่ยงทางเพศ โดยการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมาย (นิสิต บุคลากร และชุมชนรอบข้าง) สามารถประเมินความเสี่ยงและจัดการสุขภาพเบื้องต้นได้ บริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค การให้บริการวัคซีนป้องกันโรคระบาดตามฤดูกาล (ไข้หวัดใหญ่) บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นและฉุกเฉิน โดยศูนย์บริการปฐมนิเทศโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยพะเยา การรักษา

โรคทั่วไป อุบัติเหตุเล็กน้อย และการจ่ายยาพื้นฐาน มีระบบส่งต่อเชื่อมโยงกับผู้เชี่ยวชาญระดับตติยภูมิในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยพะเยาอย่างรวดเร็ว และมีการให้ความรู้ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ การเสริมพลังด้านการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค สร้างแกนนำ และมีการประสานงาน ร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดบริการสุขภาพ

5. จัดทำแผนงานแนวทางในการกำหนดมาตรการในการบริหารจัดการงานสร้างเสริมสุขภาพ อย่างเป็นระบบ มีการวางแผนร่วมกับชุมชน และเครือข่าย พร้อมทั้งสนับสนุนแกนนำ และเครือข่ายในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพ พบกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาทางด้าน สุขภาพกายอันประกอบด้วย โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์, HIV, สุขภาพจิต, ภาวะซึมเศร้า, ภาวะโภชนาการ, และกลุ่มโรค NCDs ประกอบด้วยโรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน และไขมันในเลือดสูง เพื่อจัดการส่งเสริมพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง

6. จัดทำโครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ รวมถึงการดูแลสร้างเสริมสุขภาพองค์รวม ทั้งสุขภาพกาย สุขภาพจิต และมิติในด้านจิตวิญญาณ ความเชื่อ สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งมีการดำเนินโครงการในชุมชนพื้นที่รับผิดชอบ ร่วมกับภาคีเครือข่ายและแกนนำสุขภาพโดยมุ่งเน้นการให้ความรู้การดูแลสุขภาพที่ดีห่างไกลโรค และสร้างความตระหนักให้เกิดพฤติกรรมดูแลสุขภาพที่เหมาะสมในประชากรของชุมชน เพื่อการพัฒนาดูแลสุขภาพที่ดีต่อไป ประเมินผลโดยการติดตามสรุปผลการดำเนินงานการประเมินภาวะสุขภาพตามกลุ่มวัย การจัดการกับปัญหาสุขภาพของชุมชน การมีส่วนร่วม สนับสนุนความร่วมมือ และเป็นที่ปรึกษาให้กับงานกิจการนิสิต งานพัฒนาคุณภาพนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยา ฝ่ายงานดูแลสุขภาพนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยพะเยา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคณะพยาบาลศาสตร์ พบว่ามีการส่งเสริมสุขภาพโดยการประเมินภาวะสุขภาพตามกลุ่มวัย การจัดการปัญหาสุขภาพของชุมชน คือ กลุ่มเด็กนักเรียนปฐมวัยมีภาวะการเจริญเติบโต ในระดับสูงดี - สมส่วน มีการจัดโครงการตรวจคัดกรองสุขภาพพันร่วมกับคณะทันตแพทยศาสตร์ ในการตรวจฟันและมีการติดตามดูแลตรวจรักษาฟันอย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องภาวะโภชนาการที่ดี การออกกำลังกาย และกิจกรรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในกลุ่มอาจารย์ และบุคลากร คณะแพทยศาสตร์ และโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยพะเยา มีการจัดบริการสื่อให้ความรู้ด้านสุขภาพที่ครอบคลุมทั้งกลุ่มโรค และปัญหาพฤติกรรมสุขภาพที่พบในชุมชน ผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ อาทิ Web Page ทั้งของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยพะเยา และแผ่นพับ โปสเตอร์ บูชกิจกรรม อย่างสม่ำเสมอ ตามตารางจัดกิจกรรมของแผนงานมหาวิทยาลัยพะเยา และได้จัดร่วมกับภาคีเครือข่ายอื่นๆ ทั้งหน่วยงานภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัยพะเยา

7. มีการร่วมขับเคลื่อนการตรวจคัดกรองสุขภาพในชุมชนใกล้เคียงผ่านโครงการพัฒนานวัตกรรมในชุมชนร่วมกับการเรียนการสอนของนิสิต

8. มีการส่งเสริมสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี โดยการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อสุขภาพ เช่น ตู๊กน้ำดื่มสะอาด สนามกีฬาที่ปลอดภัย และมุมพักผ่อนเพื่อลดความเครียด และการขึ้นและสนับสนุนนโยบายสาธารณะ ร่วมกับคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยพะเยา งานปฐมนิเทศและสร้างเสริมสุขภาพมีแผนการพัฒนา ด้านการทำงานกับชุมชน โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่เป็นไปตามลำดับความสำคัญของปัญหาจากการค้นหาปัญหาสุขภาพร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการดำเนินงานมาพัฒนาให้มีการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพได้อย่างครอบคลุมกับประชากรในพื้นที่ โดยส่งเสริมการพัฒนาพฤติกรรมและทักษะสุขภาพของชุมชนให้ชุมชนเกิดความตระหนัก มีการเรียนรู้ในการดูแลสุขภาพได้อย่างยั่งยืน

(2) สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

ข้อมูลประชากร

ให้บริการประชากรในพื้นที่มหาวิทยาลัยพะเยา ประกอบด้วย

1. นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 800 คน
2. นิสิตมหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 23,432 คน
3. บุคลากร (เจ้าหน้าที่ อาจารย์) มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 2,058 คน
4. ประชาชนใกล้เคียงพื้นที่ มหาวิทยาลัยพะเยา

ซึ่งมีจำนวนประชากรในพื้นที่รับผิดชอบ ทั้งหมด **26,290** คน

โครงสร้างประชากรมหาวิทยาลัยพะเยา พบว่าประชากรส่วนใหญ่ เป็นกลุ่มนิสิต นักศึกษา ที่มีอายุในช่วง 18 – 24 ปี คิดเป็นร้อยละ 89.13 รองลงมาคือกลุ่มบุคลากร ที่มีอายุในช่วง 25 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.83 และนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยพะเยา คิดเป็นร้อยละ 3.04

กลุ่มเป้าหมายของผู้มีส่วนร่วม โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

ภาคีเครือข่ายภายในมหาวิทยาลัยพะเยา ประกอบด้วย

- เด็กก่อนวัยเรียน : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะพยาบาลศาสตร์
- นักเรียน : โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยพะเยา
- นิสิต นักศึกษา : กองกิจการนิสิต สภากองค์กรนิสิต ส่วนงานกิจการนิสิตคณะ
- บุคลากร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ : กองการเจ้าหน้าที่ สภานักงาน กองอาคารสถานที่ กองทรัพย์สิน ศูนย์สิ่งแวดล้อมและการจัดการที่ยั่งยืน
- ผู้ประกอบการหอพัก UP DORM

ภาคีเครือข่ายภายนอกมหาวิทยาลัยพะเยา ประกอบด้วย

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแม่กา
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านห้วยเคียน
- เทศบาลตำบลแม่กา
- ผู้ประกอบการหอพัก โซนหน้ามหาวิทยาลัยพะเยา
- โรงพยาบาลพะเยา
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา
- ศูนย์บริการสุขภาพที่เป็นมิตรน้ำกว้านสีรุ้ง
- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพะเยา

ระดับเขตภูมิภาค

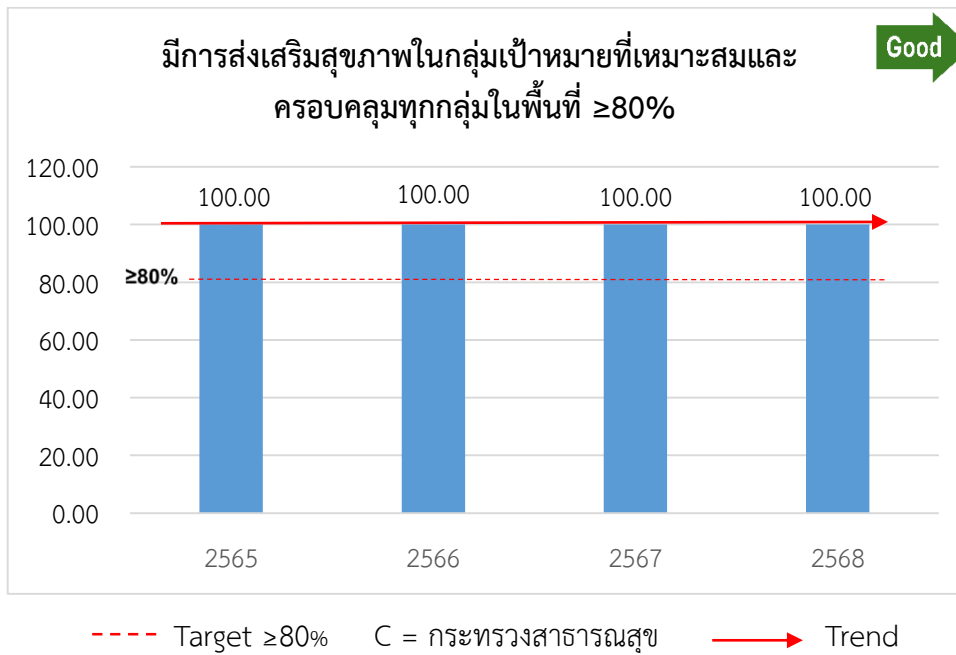
- สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่

รูปแบบการมีส่วนร่วม:

1. แบบสอบถาม แบบคัดกรองสุขภาพกาย และสุขภาพจิต เพื่อประเมินสภาวะสุขภาพของประชากรในชุมชน
2. การประชาคม(การวินิจฉัยชุมชนร่วมกับภาคีเครือข่ายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนมหาวิทยาลัยพะเยา) โดยการคืนข้อมูลสุขภาพ พฤติกรรมการใช้บริการด้านสุขภาพ ปัญหาสุขภาพ ให้กับชุมชน
3. ชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมกันแสดงความคิดเห็น สัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินการจัดระบบบริการสุขภาพ

(3) ผลการดำเนินงานที่ได้จากการมีส่วนร่วม

ผลคุณภาพที่สำคัญ

การวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพชุมชน
และร่วมกันวางแผนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพ
ในพื้นที่มหาวิทยาลัยพะเยา

ปัญหาสุขภาพ
1. ปัญหาสุขภาพจิต (ภาวะซึมเศร้า ความเครียด)
2. โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
3. ภาวะโภชนาการเกิน ภาวะอ้วนลงพุง
4. ปัญหาโรคระบาดต่างๆ
5. บุหรี่ แอลกอฮอล์

(4) การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงาน

การนำผลจากการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่ายมาปรับปรุงหน่วยงานปฐมภูมิ ทำได้โดยการนำข้อมูลปัญหาสุขภาพจริงและความต้องการของประชาชนมาวางแผน, ปรับรูปแบบบริการให้ทันสมัย/เข้าถึงง่าย เช่น การใช้ IT, การสร้างความเข้าใจแนวคิดสร้างเสริมสุขภาพร่วมกัน, และการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตและสุขภาพของชุมชนอย่างยั่งยืน

แนวทางการนำผลการมีส่วนร่วมไปพัฒนางาน:

1. ปรับปรุงกระบวนการบริการ (Process Improvement):

- a. ใช้ IT ยกระดับ: นำเทคโนโลยีมาใช้ในหน่วยบริการเพื่อให้เข้าถึงง่ายและรวดเร็วขึ้น
- b. พัฒนารูปแบบการให้บริการ: ปรับรูปแบบการทำงานให้สอดคล้องกับวิถีชุมชนในการจัดการเชิงรุก
- c. ปรับการดูแลตามบริบท: พัฒนาการดูแลกลุ่มอนามัยเจริญพันธุ์ในพื้นที่ให้สอดคล้องกับสภาพสังคม

2. การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management):

- a. วางแผนร่วมกัน: ใช้ข้อมูลจากการมีส่วนร่วม (ร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ) วางแผนการดำเนินงาน
- b. โปร่งใส: มีระบบติดตามประเมินผลการทำงานที่เปิดเผยและตรวจสอบได้

3. เสริมสร้างภาคีเครือข่าย:

- a. สร้างเครือข่ายทำงานร่วมกันกับชุมชน และภาคีเครือข่ายอื่นๆ เพื่อจัดการสุขภาวะร่วมกัน
- b. สร้างความเข้าใจที่ตรงกัน: พัฒนาบุคลากรให้เข้าใจแนวคิดสร้างเสริมสุขภาพที่เป็นสากลร่วมกับชุมชน

การพัฒนาที่ประสบความสำเร็จเกิดจากการที่เจ้าหน้าที่และประชาชนร่วมกันวิเคราะห์และแก้ปัญหา ทำให้หน่วยบริการปฐมภูมิเป็นที่พึ่งของชุมชนได้อย่างแท้จริง